

ÎNCHEREIE

19 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Oleg Sternioală

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul lui Vasile Calmîș, avocatul Vladimir Cojocaru, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Calmîș împotriva Mariei Calmîș, intervenient accesoriu Oficiul cadastral teritorial Strășeni cu privire la rezolvirea contractelor de donație, obligarea radierii înscrierii din Registrul bunurilor imobile și obligarea înregistrării dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 28 mai 2013, Vasile Calmîș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Calmîș, intervenient accesoriu OCT Strășeni cu privire la rezolvirea contractelor de donație, obligarea radierii înscrierii din Registrul bunurilor imobile și obligarea înregistrării dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la data de 05 septembrie 2008, a încheiat două contracte de donație, autentificate notarial și înregistrate sub nr. 5255 și nr. 5258, prin care a transmis cu titlu gratuit în proprietatea pârâtei Maria Calmîș următoarele bunuri imobile: terenul pentru construcții cu suprafața de 0,127 ha, cu nr. cadastral 8028200.400 din s. Pânășești, r-nul Strășeni; terenul cu suprafața de 2,6226 ha, cu nr. cadastral 8028200.083 din în s. Pânășești, r-nul Strășeni; construcția (depozit) cu suprafața de 627 m.p., cu nr. cadastral 8028200.083.01; construcția (depozit) cu suprafața de 211,5 m.p., cu nr. cadastral 8028200.083.02; construcția (depozit) cu suprafața de 98 m.p., cu nr. cadastral 8028200.083.03; construcția (sarai) cu suprafața de 12,6 m.p., cu nr. cadastral 8028200.083.04, cu dependențele: 01.1 – anexă, 02.1 – terasă, subsol cu suprafața de 126,2 m.p., I - șopron cu suprafața de 110,7 m.p.; II – șopron cu suprafața de 144 m.p.; III – poartă cu suprafața de 21,3 m.p.; IV – fântână; V – fântână, situate în s. Pânășești, r-nul Strășeni.

Susține că, la acel moment, nu cunoștea despre comportamentul viclean și dolosiv al pârâtei, care este fosta soție și care prin abuz de încredere, l-a dus în eroare și i-a creat o falsă reprezentare a realității, profitând de faptul că, el în acea

perioadă se afla sub influența medicamentelor, deoarece suferă de o maladie psihică Schizofrenie.

Consideră că, la momentul semnării contractelor de donație, el nu avea discernământ și nu era capabil să conștientizeze importanța și consecințele înstrăinării bunurilor imobile în litigiu.

Solicită rezolvirea contractelor de donație autentificate notarial la 05 septembrie 2008 și înregistrate sub nr. 5255 și nr. 5258, obligarea OCT Strășeni de a radia din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate al Mariei Calmîș asupra bunurilor imobile în litigiu și de a înregistra în Registrul bunurilor imobile dreptul său de proprietate asupra acestor bunuri.

Pe parcursul examinării pricinii, Vasile Calmîș a depus o cerere, prin care a solicitat repunerea în termenul de prescripție, invocând că a fost în imposibilitate să-și apere drepturile sale pe calea intentării unei acțiuni, având în vedere că s-a aflat sub influența patologică a maladii psihice de care suferă, fiind spitalizat în repetate rânduri în staționarul psihiatric cu consultarea medicului psihiatru de circumscripție, fapt confirmat prin certificatul medical din 13 septembrie 2012, eliberat de către medicul psihiatru al Spitalului r-nul Strășeni, Valentina Lazari, precum și prin raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 726a - 2013 din 31 octombrie 2013 și suplimentul la acest raport din 27 mai 2014.

Prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 17 noiembrie 2014 s-a respins ca fiind prescrisă acțiunea lui Vasile Calmîș împotriva Mariei Calmîș cu privire la rezolvirea contractelor de donație autentificate notarial și înregistrate sub nr. 5255 și 5258 din 05 septembrie 2008, încheiate între Vasile Calmîș și Maria Calmîș și autentificate de notarul Galina Gonciaruc, radierea din Registrul bunurilor imobile și recunoașterea dreptului de proprietate. S-a scutit Vasile Calmîș de plata taxei de stat.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, reclamantul, depunând cererea de chemare în judecată, a încălcat termenul de prescripție extinctivă stabilit pentru situațiile prevăzute la art. 225 din Codul civil, care este termen general de 3 ani, cât și cel de 6 luni stabilit pentru situațiile prevăzute la art.228 din Codul civil.

De asemenea, prima instanță a mai reținut că, reclamantul nu a dovedit instanței de judecată că, au existat careva împrejurări excepționale legate de persoana sa, care au justificat omiterea termenului de prescripție și s-a adresat în termen de 30 zile de la momentul încetării motivelor, care justifică depășirea termenului de prescripție.

Prin încheierea Judecătorei Strășeni din 12 decembrie 2014 s-a corectat eroarea mecanică din dispozitivul hotărârii din 17 noiembrie 2014, prin introducerea următoarei fraze „se anulează sechestrul aplicat prin încheierea Judecătorei Strășeni din 30 mai 2013 pe bunurile imobile în litigiu”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 s-a respins apelul declarat de Vasile Calmîș și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 septembrie 2015 s-a admis recursul declarat de Vasile Calmîș, s-a casat integral decizia instanței de apel și s-a restituit pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2016 s-a admis apelul declarat de Vasile Calmîș, s-a casat hotărârea primei instanțe și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a repus cererea lui Vasile Calmîș în termenul de înaintare a acțiunii și s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Instanța de apel, dispunând repunerea cererii lui Vasile Calmîș în termen, și-a argumentat concluzia prin faptul că, raportul Serviciului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 726a-2003 din 31 octombrie 2013 și suplimentul la raportul enunțat denotă cert faptul că, apelantul, fiind bolnav și fără discernământ, a omis justificat termenul de adresare în judecată cu acțiunea în cauză (f. d. 51-54, 67, 68, vol. I).

Totodată, instanța de apel, respingând acțiunea ca neîntemeiată, și-a argumentat concluzia prin faptul că, art. 225 și 228 din Codul civil, invocate de apelant, nu sunt aplicabile în speța dată, deoarece acesta a solicitat rezolvirea contractelor de donație din 05 septembrie 2008, dar nu declararea nulității acestora, iar starea de discernământ, invocată de apelant, nu este relevantă la rezolvirea actelor juridice.

La data de 11 martie 2016, reprezentantul lui Vasile Calmîș, avocatul Vladimir Cojocar u a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și integrală a hotărârii primei instanțe cu trimiterea pricinii spre rejudecare în primă instanță.

În motivarea recursului a invocat că, decizia instanței de apel în partea respingerii acțiunii este neîntemeiată și ilegală.

Menționează că, instanța de apel eronat a concluzionat că, la caz, sunt aplicabile prevederile art. 733-745 din Codul civil, dar nu prevederile art. 225 și 228 din Codul civil, invocate de recurent, deoarece temeiul legal al acțiunii a fost indicat de ultimul reieșind din esența cerințelor sale.

Susține că, nici în primă instanță și nici în instanța de apel nu a fost implicat în proces un reprezentant al autorităților tutelare pentru a apăra drepturile legale ale recurentului, astfel, fiind încălcat dreptul acestuia la un proces echitabil.

Prin referința depusă la data de 29 aprilie 2016 reprezentantul Mariei Calmîș, Liliana Bînzari a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele pricinii nu poate fi stabilit cu certitudine momentul comunicării recurentului a deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

De asemenea, completul consideră că, recursul declarat de reprezentantul lui Vasile Calmîș, avocatul Vladimir Cojocaru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la normele de drept citate.

Argumentul invocat în recurs precum că, instanța de apel eronat a concluzionat că, la caz, sunt aplicabile prevederile art. 733-745 din Codul civil, dar nu prevederile art. 225 și 228 din Codul civil, invocate de recurent, nu poate fi reținut, deoarece în speță, instanța de apel a determinat legea aplicabilă soluționării pricinii reieșind din cerințele reclamantului.

Nu poate fi reținut nici argumentul invocat în recurs precum că, nici în primă instanță și nici în instanța de apel nu a fost implicat în proces un reprezentant al

autorităților tutelare pentru a apăra drepturile legale ale recurentului, astfel, fiind încălcat dreptul acestuia la un proces echitabil, deoarece în conformitate cu art. 79 alin. (1) din Codul de procedură civilă, drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanelor care nu au capacitate deplină de exercițiu și ale celor limitate în capacitatea de exercițiu sunt apărate în instanță de către părinți, înfietori, tutori sau curatori, de alte persoane cărora acest drept le este acordat prin lege, însă din materialele dosarului nu rezultă că, recurentul este lipsit de capacitate deplină de exercițiu sau este limitat în capacitatea de exercițiu, nefiind prezentată vreo hotărâre judecătorească în acest sens, astfel, nu a fost necesară atragerea autorității tutelare în proces. Mai mult ca atât, drepturile și interesele legitime ale recurentului au fost apărate în instanțele judecătorești de avocat.

Astfel, instanța de recurs notează că, reprezentantul lui Vasile Calmîș, avocatul Vladimir Cojocaru nu a invocat nici un argument în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (*cauza Rebat și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25.02.1995, nr.26561/1995*)

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de declarare a recursului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul lui Vasile Calmîș, avocatul Vladimir Cojocaru ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 432, art. 433, art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul lui Vasile Calmîș, avocatul Vladimir Cojocaru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Oleg Sternioală